Kaupungistumisen haasteet
Elinkeinoelämän näkökulma

Johtaja Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala, EK

Valtakunnallinen asunto- ja yhdyskuntapäivä
12.5.2011

Elinkeinoelämän keskusliitto

Menestyksen eväät

Yritysjohtajien askelmerkkejä kasvuun

Elinkeinoelämän keskusliitto

Yritystoimintaan vaikuttavat globaalit trendit (EK 2010)

Kasvun vetureita ovat BRIC-maat (Brasilia, Venäjä, Intia ja Kiina), kun taas vauhti hiipuu Euroopassa ja ehkä myös Yhdysvalloissa.

- Ennen pitkää tuloerot kuitenkin tasaantuvat ja uusia vetureita nousee.

Väestö ikääntyy.

- Ikääntyminen rasittaa kansantalouksia, mutta luo elinajan pidentyessä monenlaista uutta kysyntää.

Energian ja luonnonvarojen niukkuus sekä ilmasto- ja ympäristö-vaatimukset synnyttävät kasvavia taloudellisia muutospaineita.

- Syntyy uutta kysyntää ja reunaehto kaikkeen liiketoimintaan.

Yritystoimintaan vaikuttavat globaalit trendit (EK 2010)

Muuttoliike kaupunkeihin jatkuu, samoin siirtolaisuus vauraisiin maihin.

- Kaupunkeja on rakennettava, eniten kehittyviin maihin.

Teknologia, etenkin tieto- ja viestintätekniikka, on kaiken läpileikkaava taustatekijä. Se on tehnyt mahdolliseksi nykyaikaisen verkostoituneen yritystoiminnan.

- Teknologian kehitys luo valtavasti mahdollisuuksia etsittäessä ratkaisuja tulevaisuuden haasteisiin

Kaupungistumisen haasteet globaalisti

- Elintilan puute
- Asuntojen puute
- Puhtaan veden puute
- Energian puute
- Viemäröinnin ja jätehuollon puute
- Liikenneongelmat
- Ympäristöongelmat
- Jne. jne.

- Yli miljardi ihmistä asuu slummeissa

Kaupungistumisen haasteet EU:ssa

Survey on perceptions of quality of life in 75 European cities (Euroopan komissio 2010)

- Suomesta mukana Helsinki ja Oulu

Kolme esimerkkiä tuloksista

- Kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus (Oulu 4., Helsinki 67.)
- Ilmansuojeluongelmien vakavuus (Helsinki 60., Oulu 66.)
- Tyytyväisyys joukkoliikenteeseen (Helsinki 1., Oulu 51.)

Tyytyväisyys joukkoliikenteeseen Euroopan kaupungeissa

Helsinki →

Oulu →

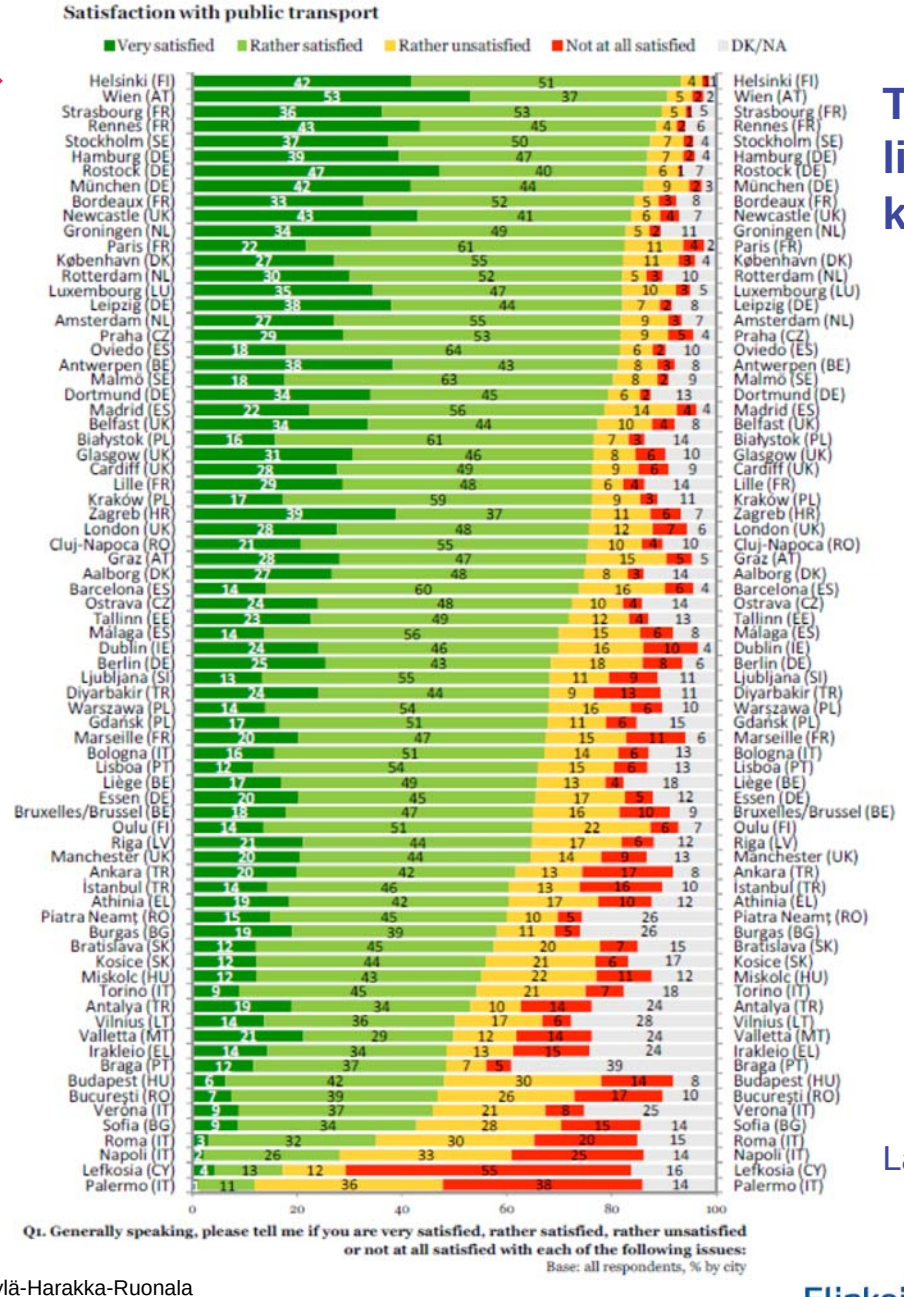

Lähde: Euroopan komissio 2010

Elinkeinoelämän keskusliitto

Kaupungistumisen haasteet Suomessa

- Yli 60 % suomalaisista asuu kaupungeissa
  vrt. OECD-maissa keskimäärin yli 75 %, maailmassa yli puolet

- Kaupungistuminen haasteet elinkeinoelämän kannalta?

- Vrt. kaupungistumisen HYÖDYT elinkeinoelämän kannalta?
  - Kuluttajia, työvoimaa, yrityskumppaneita
  - Kustannustehokkuutta, uusia liiketoimintamahdollisuuksia

➢ Olennaista vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin ja liiketoimintamahdollisuuksiin

Kaupungistuminen ja yritysten toimintaedellytykset

Toimintaedellytyksiin vaikuttavia tekijöitä

- Sijoittumismahdollisuudet
- Liikennejärjestelmä, saavutettavuus
- Kiinteistömarkkinat, liiketilat
- Yhdyskuntatekniikka
- Asunnot
- Palvelut
- Kysyntä, asiakkaat
- Yritysverkostot
- Innovaatioympäristö
- Kansainvälisyys
- Päätöksenteko ja yhteistyö elinkeinoelämän kanssa
- Vahva kuntatalous

Kaupungistuminen ja yritysten toimintaedellytykset

Tutkimus kuntien yritysilmastosta (EK 2010)

- Tyytyväisimpiä suuret teollisuusyritykset, vähiten pienet yritykset
- Yritysten tarpeet otetaan kohtuullisesti huomioon päätöksenteossa, mutta yritysvaikutusten arviointi puutteellista
- Eniten korjattavaa julkisten hankintojen sujuvuudessa ja kuntien palvelurakenteen uudistamisessa

- ”Työvoiman saatavuuden kannalta kunnallinen vuokra-asuntotuotanto sekä aktiivinen maa- ja kaavoituspolitiikka ovat tärkeitä.”

Rakennetun ympäristön haasteita

- Sijoittumismahdollisuudet
  - energiantuotanto (mm. tuulivoima)
  - kauppa
  - jätteiden käsittely
  - ym.
- Riittävä ja kohtuuhintainen asuntotuotanto
  -> työvoiman saatavuus
  - tonttimaan riittävyys
  - vuokra-asuntorahoituksen houkuttelevuus
- Liikenneväylien kunto
  - investointien rahoitus lyhytjänteistä
  - väylien kunnossapidon rahoitus liian vähäistä

Rakennetun ympäristön haasteita

- Logistiikan kustannuskilpailukyky
  - ympäristö- ja ilmastovelvoitteet
  - liikenteen verot ja maksut
- Kohtuuhintainen energia
  - ilmastovelvoitteet
  - energiaverot
- Kohtuuhintainen vesi- ja jätehuolto
  - verkostojen vanheneminen
  - kilpailuneutraliteetti

➢ Vain osa haasteista liittyy kaupungistumiseen

Kaupungistumisesta uusia liiketoimintamahdollisuuksia

- Infrastruktuuri- ja peruspalvelujen tuottaminen
- ”Älyratkaisujen” kehittäminen ja tuottaminen
- Teknologian, palvelujen ja osaamisen vienti

➢ Hyvinvointiratkaisuja
➢ Ympäristöratkaisuja
➢ Tuottavuusratkaisuja

Elinkeinoelämän keskusliitto

Yritykset infrastruktuuripalvelujen tuottajina

- Energiajärjestelmä
- Rakentaminen
- Liikenne
- Jätehuolto ja materiaalien hyödyntäminen
- Vesihuolto

➢ Tavoitteena palvelutuotannon toimintavarmuus, tehokkuus ja taloudellisuus

➢ Vrt. hyvinvointipalvelujen tuottaminen

Kuinka paljon CO_2-päästöjä voidaan vähentää ICT:n avulla? (vaihteluvälit)

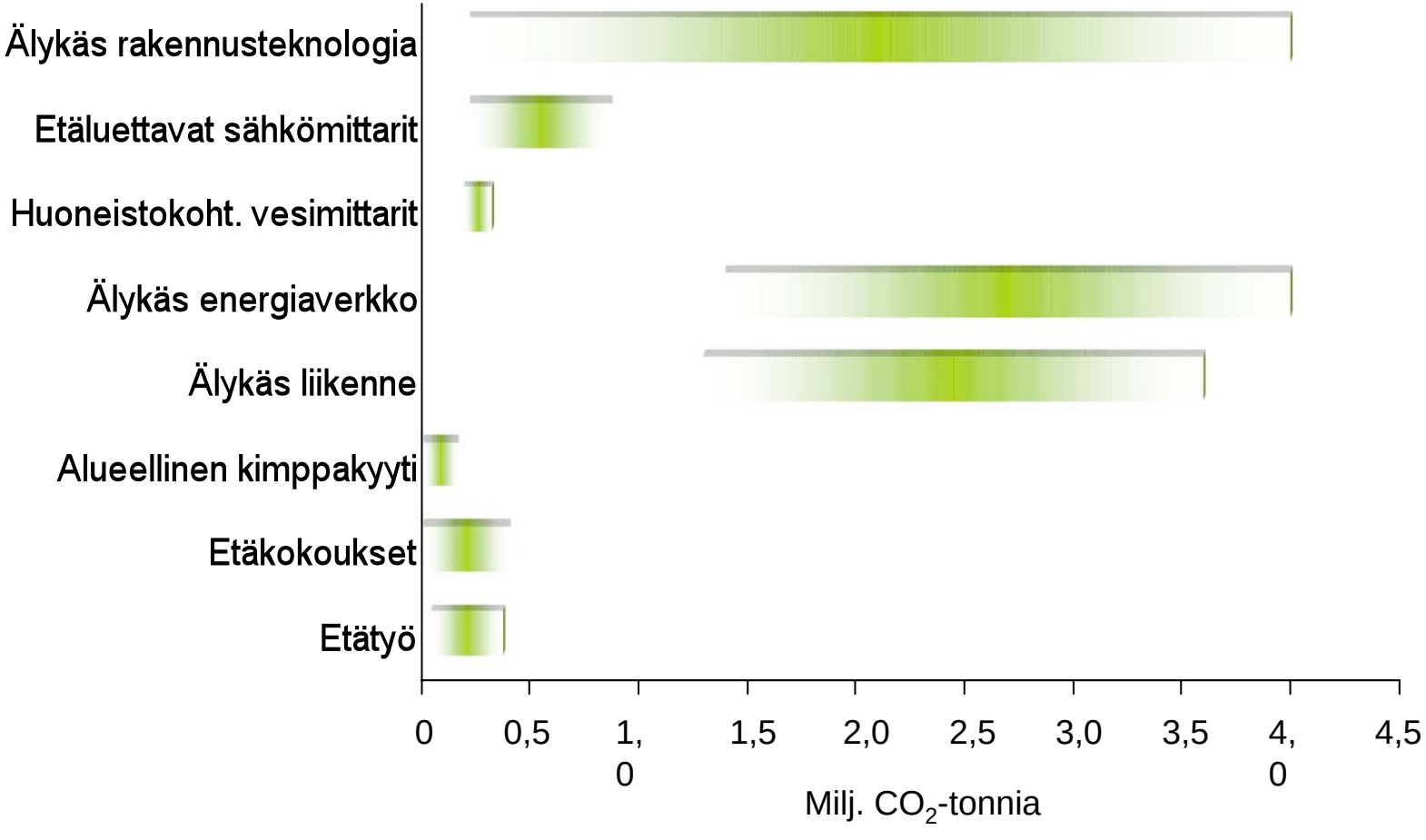

Lähde: Viestintäteknologian ja palveluiden sähköistämisen päästövaikutukset, LVM 12/2010

Globaalien markkinoiden kasvu ympäristöliiketoiminnan eri osa-alueilla

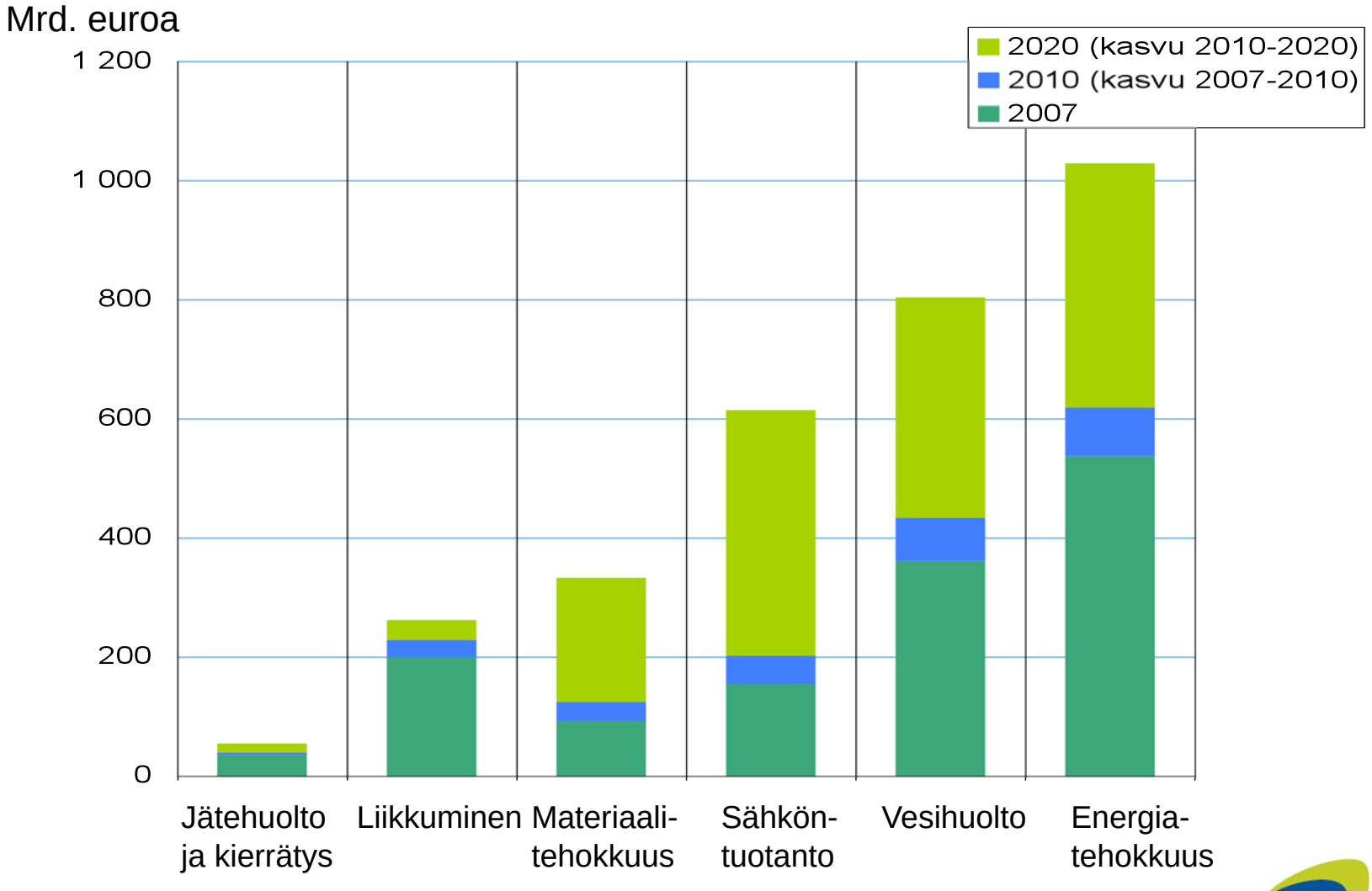

Source: Roland Berger 2009 (Greentech 2.0)

Elinkeinoelämän keskusliitto

Menestyksen eväät - Yritysjohtajien askelmerkkejä kasvuun (EK 2010)

Yritystoimintaan vaikuttavat globaalit trendit

- Kasvun vetureina BRIC-maat
- Väestö ikääntyy
- Energian ja luonnonvarojen niukkuus
- Muuttoliike kaupunkeihin

Teknologia läpileikkaavana ja mahdollistajana

Menestyksen eväät - Yritysjohtajien askelmerkkejä kasvuun (EK 2010)

- Trendeistä uutta kysyntää
  - Venäjä
  - Energiatehokkuus, ympäristöosaaminen ja luonnonvarat
  - Elämys- ja hyvinvointipalvelut

- Yritysjohtajien visioita kaupungistumiseen liittyen
  - Suomalaiset ovat Venäjällä vahvoilla energiatehokkaassa rakentamisessa ja modernin infrastruktuurin kehittämisessä, mukaan lukien tieto- ja viestintätekniikan hankkeet
  - Kaupunkirakentamisessa ja siihen liittyvässä liiketoiminnassa vallataan uusia markkinoita
  - Avaamalla palvelumarkkinat mahdollistetaan korkeatasoisten hoivapalvelujen tuottaminen myös vaativille, itse maksaville asiakkaille

Yhteenveto

- Kaupungistuminen on globaali haaste
- Kaupungistumisessa on huolehdittava yritysten toimintaedellytyksistä
- Kaupungistuminen tarjoaa yrityksille monia mahdollisuuksia
- Yritysten osaaminen kannattaa hyödyntää kaupungistumisen haasteiden ratkaisemisessa